

PAPER DETAILS

TITLE: SINIF VE TÜRKÇE ÖĞRETMENİ ADAYLARININ DRAMA YÖNTEMİNİ KULLANMAYA YÖNELİK ALGILARININ VE ÖZ YETERLİK DÜZEYLERİNİN BELİRLENMESİ

AUTHORS: Ayfer SAHİN

PAGES: 1-13

ORIGINAL PDF URL: <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/495458>

Araştırma Makalesi/ Research Article

**SINIF VE TÜRKÇE ÖĞRETMENİ ADAYLARININ DRAMA
YÖNTEMİNİ KULLANMAYA YÖNELİK ALGILARININ VE ÖZ
YETERLİK DÜZEYLERİNİN BELİRLENMESİ**

*THE PERCEPTIONS AND SELF-EFFICACY LEVELS OF PROSPECTIVE
PRIMARY SCHOOL AND TURKISH LANGUAGE TEACHERS IN TERMS OF
USING DRAMA AS A TEACHING METHOD*

Ayfer ŞAHİN*

*Geliş Tarihi: 22.11.2016
(Received)*

*Kabul Tarihi: 14.12.2017
(Accepted)*

ÖZ: Öğrencilerin bilişsel, duyuşsal ve psikomotor becerilerini en üst seviyeye çıkarmak, onları hayata her yönüyle hazırlamak günümüz eğitim programlarında sürekli vurgulanmaktadır. Bu yönüyle sınıf içerisinde öğrencilerin öğrenmenin merkezinde olmaları ve süreçte aktif olarak yer almaları önemli görülmektedir. Öğrencilerin derslerde aktif olmalarını sağlayacak en önemli yöntemlerden birisi de dramadır. Drama; “doğaçlama, rol oynama vb. tiyatro ya da drama tekniklerinden yararlanılarak, bir grup çalışması içinde, bireylerin bir yaşantıyı, bir olayı, bir fikri, kimi zaman da soyut bir kavramı ya da davranışı, eski bilişsel örüntülerin yeniden düzenlenmesi yoluyla ve gözlem, deneyim, yaşantıların gözden geçirildiği ‘oyunsu’ süreçlerde anlamlandırılması, canlandırılması”dır. Bu araştırmada Ahi Evran Üniversitesi Eğitim Fakültesi’nin Sınıf Eğitimi ve Türkçe Eğitimi 4. sınıflarında okuyan ve drama içerikli dersi almış öğretmen adaylarının drama yöntemine ilişkin öz yeterlik düzeylerinin, yöntemle ilgili algılarının ve almış oldukları drama eğitimi ile ilgili düşüncelerinin ortaya konulması amaçlanmıştır. Ayrıca cinsiyet ve öğrenim gördükleri bölümlere göre yeterlilik düzeylerinin farklılaşıp farklılaşmadığının belirlenmesi amaçlanmıştır. Araştırma tarama modelinde gerçekleştirilmiş, var olan durumun olduğu gibi ortaya konulmasının amaçlandığı betimsel bir çalışma olup; veriler, 46 soruluk beşli likert tipindeki bir anket aracılığıyla toplanmıştır. Verilerin analizinde frekans, yüzde, aritmetik ortalama, standart sapma ve t-testi kullanılmıştır. Karşılaştırmalarda anlamlılık düzeyi .05 düzeyinde test edilmiştir. Araştırmanın sonucunda; öğretmen adaylarının drama yöntemini kullanabilme yeterliliklerinin ve yönteme karşı algılarının orta düzeyde olduğu bulunmuştur. Ayrıca çalışma grubundaki öğretmen adaylarının cinsiyet ve öğrenim gördükleri bölümlere göre; algı, öz yeterlilik ve üniversitede almış oldukları eğitimle ilgili puanlarının anlamlı düzeyde farklılaşmadığı tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Drama yöntemi, sınıf öğretmeni adayı, Türkçe öğretmeni adayı, algı, öz yeterlik.

* Doç. Dr., Ahi Evran Üniversitesi Eğitim Fakültesi Temel Eğitim Bölümü, ayfersahin1@gmail.com

ABSTRACT: Today's education programs constantly emphasize goals such as optimizing students' cognitive, affective and psychomotor skills, and aim to prepare them for life. In this sense, student-centered activities and active participation are of great importance. Drama is one of the most effective ways to encourage students' active participation. "Drama is the art of portraying and making sense of an experience, event, idea or even sometimes an abstract notion or behavior by making use of drama techniques like improvisation, acting etc. This process also occurs through reorganizing cognitive patterns in the past, and through "play-like" processes in which previous experiences and life events are revised". The current study aims to reveal the self-efficacy levels and perceptions of prospective fourth grade Turkish language and classroom teachers having taken drama courses and studied at the Primary School and Turkish Teaching Departments of Ahi Evran University. The study also examined whether the self-efficacy levels of students from these departments differentiate in terms of departmental focus and gender. The study is descriptive, meaning that it aims to reveal the current situation in total and makes use of a screening model. The data of the study was gathered using a five-point Likert scale including 46 questions. During the data analysis processes, the researcher made use of frequency, percent, arithmetic average, standard deviation and t-tests. The level of significance of the comparisons was .05. The study findings suggest that the drama related perceptions and self efficacy skills of prospective teachers were moderate. Additionally, among the participant teachers there was found to be no significant correlation between teachers' scores and their gender, departments, perceptions, self-efficacy levels and drama courses they currently take.

Key Words: *Drama method, prospective classroom teacher, prospective Turkish teacher, perception, self efficacy*

1.GİRİŞ

Sürekli değişen ve gelişen çağımıza uyum sağlayabilecek bireylerin yetiştirilmesinde, drama ile öğretimin kuşkusuz önemli bir katkısı vardır. Çünkü drama, bireylere farklı durumlara nasıl uyum sağlayabileceğini en yalın şekilde ve empati kurdurarak öğreten yöntemlerden biridir. Drama; "bir sözcüğü, bir kavramı, bir davranışı, bir cümleyi, bir fikri, bir yaşantıyı ya da bir olayı doğaçlama, rol oynama v.b. tiyatro ya da drama tekniklerinden yararlanılarak bir grup çalışması içinde bireylerin, bir yaşantıyı, bir olayı, bir fikri, kimi zaman bir soyut kavramı ya da bir davranışı, eski bilişsel örüntülerin yardımıyla yeniden yapılandırmaya yönelik 'oyunsu' süreçlerde anlamlandırılması, canlandırılması süreci"dir (San, 2002). Drama, çocukların doğal ortamlarındaki oyunlarında ortaya çıkan; "katılımcıların sanatsal duyarlılığını, kendisi, başka insanlar ve dünya hakkındaki bilincini artıran ve hayal gücünü geliştiren bir öğrenme aracı"dır (Pinciotti, 1993).

Eğitimde dramanın amacı; "çocukların yaratıcılığını desteklemek, yaratıcı olmanın hayatın her alanı için geçerli olduğunu vurgulamak, çocukların kendini

rahat ifade edebilecekleri ortamı ve olanakları yaratmak, güven duygusunun geliştirilmesini sağlayarak karar verme alışkanlığını desteklemek, daha özgür olmalarını sağlamak, eleştirel düşünme yetisinin geliştirilmesine katkıda bulunmak, empati becerisini geliştirerek başkalarını anlamanın yollarını açmak, düzgün ve doğru konuşma becerisini geliştirmek”tir (MEB, 2012: 8-9). Drama ile çocuklara çok boyutlu yaşantılar sunulur. Bu yaşantılar ile çocuklar gerçek hayata hazırlanırlar, yaşantıları sorgularlar, en önemlisi de doğrudan denemeler yaparak öğrenirler. Etkinlikleri gerçekleştirirken aynı zamanda da bir oyun ortamında olduklarından eğlenirler (Önder, 2006; Güney, 2009).

Bireylerin yaşamları için gerekli olan bilgi ve becerilerin kazanmasını sağlayacak olan eğitimin ilk başladığı yer ilköğretimler eğitim sisteminin temel yapı taşıdır oluşturmaktadır (Coşkun, 2013) İlköğretimde drama ile öğrenciler; “dil ve düşüncede gelişme, güven duygusunu kazanma, benlik kavramlarında pekişme, kendini gerçekleştirme, empati kurma, yardımseverlik ve iş birliği ruhunu geliştirebilme gibi bilişsel ve duyuşsal özellikler kazanırlar” (Karakaya, 2007: 7). Drama çalışmalarına katılan bireyler, drama sürecinde durumları, olayları, ilişkileri keşfederek öğrenmektedirler. “Katılımcılar gerçek dünyadaki bilgi ve deneyimlerini dramada hayali bir dünya yaratmak için kullanmakta ve dramada tasarladıkları durumları ve rolleri tanımlarken olayları ve ilişkileri incelemeyi; gözleyerek, doğaçlama ifade ederek, eleştirerek, yaratıcı çözümler üreterek çevresine düşüncelerini iletmeyi” öğrenmektedirler (O’Neil ve Lambert, 1991; Fulford, Hutchings, Ross, Schmitz, 2001).

Eğitimde drama yöntemini kullanmanın önemli katkılarından biri de öğrencilerin dil ve iletişim becerilerini geliştirmektir. Yaratıcı drama, oyuna benzeyen gerçeğe yakın ortamlarıyla, iletişim ve dil becerilerinin gelişimi için önemli bir araçtır (Baldwin ve Hendy, 1996). Öğretmenlerin dili edinimini desteklemede kullanabilecekleri etkili yöntemlerdendir. Yaratıcı drama çocuklara konuşma, dinleme ve sözlü-sözsüz iletişim kurma gibi alanlarda dili her yönüyle kullanabilme fırsatı sağlayabilmektedir (Toye ve Prendville, 2003). Derslerde yapılacak yaratıcı drama uygulamalarıyla öğrencilerin dil ve iletişim becerilerini geliştirecek şekilde düşünmeleri, konuşmaları, tartışmaları sağlanır (Ataman, 2009; Çoban, 2007, Karakaya, 2007; Toye ve Prendville, 2003; Baldwin ve Hendy, 1996; Adıgüzel, 1993; Ömeroğlu, 1990)

Yaratıcı drama; öğrenciyi merkeze alan, öğrencinin yaparak yaşayarak, aktif olarak ve aynı zamanda da eğlenerek öğrenmelerine fırsatlar sunan yöntemlerin başında gelmektedir. Ayrıca öğrencinin sözlü ve sözsüz iletişim becerilerini ön plana çıkararak sosyalleşmelerine de imkân sağlamaktadır. Yaratıcı dramanın, hem ortaokullardaki hem de ilkokullardaki Türkçe derslerinin temel öğrenme alanları olan okuma, yazma, dinleme, konuşma, alanlarının hepsine hitap ettiği söylenebilir.

Ülkemizde dramanın etkililiği ve yararları dikkate alınarak öğretmen adaylarının drama yöntemiyle ilgili yeterliliklerini ve bilgi düzeylerini artırmak amacıyla YÖK tarafından 1998-1999 öğretim yılından itibaren, eğitim fakültelerine bağlı pek çok bölümle birlikte sınıf öğretmenliği programına “İlköğretimde Drama“ Türkçe öğretmenliği programına da “Tiyatro ve Drama Uygulamaları” adı altında dersler konulmuştur.

Eğitim ve öğretimde arzulanan hedeflere ulaşmada dramanın önemli bir işlevi söz konusudur. Ancak bunun için öğrencilere drama uygulayan öğretmenin, yöntemin gerektirdiği davranışlara sahip olması gerekir. Bu nedenle öğretmenlerin aldığı drama eğitimi amaca ulaştıracak şekilde fonksiyonel olmalıdır. Bu araştırmada Ahi Evran Üniversitesi Eğitim Fakültesi’nin Sınıf Eğitimi ve Türkçe Eğitimi 4. sınıflarında okuyan ve drama içerikli dersi almış öğretmen adaylarının drama yöntemine ilişkin algılarının, öz yeterlik düzeylerinin ve üniversitelerinde almış oldukları eğitimle ilgili görüşlerinin ortaya konulması ve cinsiyet ile öğrenim görülen bölüm değişkenleri açısından puan ortalamalarının farklılaşıp farklılaşmadığının belirlenmesi amaçlanmıştır. Bu genel amaç çerçevesinde aşağıdaki alt problemlerin cevapları aranmıştır.

- Sınıf ve Eğitimi öğretmen adaylarının drama yöntemi ile ilgili algı düzeyleri nasıldır?
- Sınıf ve Türkçe Eğitimi öğretmen adaylarının drama yöntemini kullanmaya yönelik öz yeterlik düzeyleri nasıldır?
- Sınıf ve Türkçe Eğitimi öğretmen adaylarının drama yöntemi ile ilgili üniversitelerinde almış oldukları eğitimle ilgili görüşleri nasıldır?
- Öğretmen adaylarının drama yöntemiyle ilgili öz yeterlik, algı ve aldıkları eğitimle ilgili görüşleri bölümlerine göre farklılaşmakta mıdır?
- Öğretmen adaylarının drama yöntemiyle ilgili öz yeterlik, algı ve aldıkları eğitimle ilgili görüşleri cinsiyetlerine göre farklılaşmakta mıdır?

2. YÖNTEM

Araştırma tarama modelinde gerçekleştirilmiştir. Var olan durumun olduğu gibi betimlenmesi amaçlandığından bu model tercih edilmiştir. Var olan durumun olduğu gibi ortaya konulmasının amaçlandığı betimsel bir çalışmadır. Araştırma nicel olarak yapılandırılmıştır. “Tarama modeli, geçmişte ya da halen var olan bir durumu var olduğu şekliyle betimlemeyi amaçlayan araştırma yaklaşımıdır. Tarama modelinde, çok sayıda elemandan oluşan bir evrende, evren hakkında genel bir yargıya varmak için evrenin tümü ya da ondan alınacak bir grup örnek ya da örneklem üzerinde tarama yapılmaktadır” (Karasar, 2011: 77-79). Tarama araştırmasının en önemli avantajı, “oldukça çok bireyden oluşan örneklemde elde

edilen birçok bilgiyi bize sunmasıdır” (Büyüköztürk, Kılıç Çakmak, Akgün, Karadeniz ve Demirci, 2008).

2.1. Evren ve Örneklem

Araştırma evreni; Ahi Evran Üniversitesi Eğitim Fakültesi öğrencileridir. Örneklemi ise 2015-2016 öğretim yılında Ahi Evran Üniversitesi Türkçe ve Sınıf Öğretmenliği Eğitimi Ana Bilim Dalı 4. sınıflarına devam eden, drama ile ilgili dersi almış öğrencilerinden oluşturulmuştur. Örneklem grubu oluşturulurken amaçsal örnekleme tekniklerinden benzeşik örnekleme tercih edilmiştir. Bu örnekleme tekniği, evrenden araştırmanın problemi ile ilgili olarak benzeşik alt grupların seçilerek çalışmanın gerçekleştirilmesini tanımlar (Büyüköztürk, Kılıç Çakmak, Akgün, Karadeniz ve Demirci, 2008).

Tablo 1: Örneklem Grubundaki Öğretmen Adaylarının Bölümlerine ve Cinsiyetlerine Göre Dağılımları

Bölüm	Cinsiyet	Frekans	Yüzde
Türkçe Eğitimi	Kız	33	76,7
	Erkek	10	23,3
	Toplam	43	35,2
Sınıf Eğitimi	Kız	58	73,4
	Erkek	21	26,6
	Toplam	79	64,8
Genel Toplam		122	100,0

Örneklem gurubundaki öğretmen adaylarının %35,2’si Türkçe Öğretmenliği ana bilim dalı %64,8’i ise Sınıf Öğretmenliği ana bilim dalı öğrencileridir. Türkçe Eğitiminde öğrenim gören öğretmen adaylarının %23,3’ü erkek ve % 76,7’si kadındır. Sınıf Öğretmenliği öğretmen adaylarının ise %73,4’ü kadın ve %26,6’sı erkektir.

2.2. Veri Toplama Araçları

Araştırmada veriler, 46 soruluk beşli likert tipindeki bir anket aracılığıyla toplanmıştır. Anket soruları dört bölümde yapılandırılmıştır: İlk bölümde katılımcıların demografik özellikleri, ikinci bölümde çalışmaya katılan öğretmen adaylarının drama yöntemi ile ilgili algı düzeyleri, üçüncü bölümde öz yeterlilik düzeyleri ve son bölümde ise öğrenim gördükleri üniversitede aldıkları drama eğitimi ile ilgili düşüncelerine yönelik maddeler yer almaktadır. Anket, literatür taraması sonrasında, uzman görüşleri de alınarak taslak olarak 60 madde olarak hazırlandıktan sonra çalışmanın gerçekleştirildiği eğitim fakültesinin üçüncü

sınıflarına devam eden 150 öğrencisine uygulanmıştır. Anlaşılamayan sorular görülüp yeniden gözden geçirilerek 46 maddeye indirgenen ankete son şekli verilmiştir. Sonrasında yapılan ön denemede anketin Cronbach Alfa katsayısı 0,91 olarak hesaplanmıştır.

2.3. Verilerin Analizi

Araştırma için geliştirilen anketler uygulanıp toplandıktan sonra veriler bilgisayar ortamına aktarılmıştır. Verilerin istatistiksel analizinde SPSS 15 paket programından yararlanılmıştır. Öğretmen adaylarının drama yöntemi ile ilgili algı, öz yeterlilik ve eğitim düzeylerinin puanlamasında; “hiç katılmıyorum: 1 puan; katılmıyorum: 2 puan; karasızım: 3 puan; katılıyorum: 4 puan ve tamamen katılıyorum: 5 puan”. olarak değerlendirilmiştir. Anketteki olumsuz ifadeler (toplam 6 madde) tersten kodlanıp puanlanmıştır. Ölçekten alınan yüksek puanlar öğretmen adaylarının drama yöntemi ile ilgi algılarının, öz yeterliliklerinin ve üniversitede aldıkları eğitimle ilgili görüşlerinin olumlu olarak yüksek düzeyde olduğunu gösterirken, alınan düşük puanlar bu alanlardaki düzeylerinin de düşük olduğunu göstermektedir.

Analiz işlemi buna göre yapılmıştır. Elde edilen verileri betimlemek için yüzde (%), frekans (f), ortalama ($\bar{X}$), standart sapma (Ss) ve t- testi analizleri kullanılmıştır. Karşılaştırmalarda kritik değer olarak .05 olarak benimsenmiştir.

3. BULGULAR

Ölçekte yer alan toplam 46 maddenin 34 adedi “algı”, 6’sı öz yeterlilik ve 6’sı da “üniversitede alınan eğitim” düzeyi ile ilgilidir. Algı ile ilgili alınabilecek en düşük puan 34, en yüksek puan 170’tir. Öz yeterlilik ve üniversitede alınan eğitim düzeyleri ile ilgili bir katılımcının alabileceği en düşük puan 6 iken en yüksek 30 puan’dır. Bir öğretmen adayının bu anketten alabileceği en yüksek puan ise 230’dur.

Tablo 2: Öğretmen Adaylarının Drama Yöntemi İle İlgili Algı, Öz Yeterlilik ve Eğitim Düzeylerinin Belirlenmesinde Kullanılan Minimum ve Maksimum Puanlar

	Madde Sayısı	Minimum Puan	Maksimum Puan
Algı	34	34	170
Öz Yeterlilik	6	6	30
Üniversitede Alınan Eğitim	6	6	30
Toplam	46	46	230

Tablo 3'teki verilere göre çalışma grubundaki öğretmen adaylarının Drama dersi ile ilgili algı puanları 83 ile 145 arasında değişmektedir. Puan ortalamaları 119,08'dir. Algı düzeylerine ilişkin veriler incelendiğinde; öğretmen adaylarının genel toplamda orta düzeyde algıya sahip oldukları saptanmıştır. Öğretmen adaylarının sadece %23,8'inin yüksek düzeyde algıya sahip oldukları belirlenmiştir.

Tablo 3: Öğretmen Adaylarının Drama Yöntemi İle İlgili Algı, Öz Yeterlilik ve Eğitim Düzeyleri

		Düşük	Orta	Yüksek	Min	Mak	$\bar{X}$	Ss
Algı	Aralık	34-79,3	79,4-124,6	124,7-170	83	145	119,08	9,52
	f	0	93	29				
	%	0,0	76,2	23,8				
Öz Yeterlilik	Aralık	6,0-9,3	9,4-14,6	14,7-30	6	30	13,13	1,83
	f	3	97	22				
	%	2,5	79,5	18,0				
Üniversitede Alınan Eğitim	Aralık	6,0-9,3	9,4-14,6	14,7-30	6	30	11,85	2,23
	f	12	96	14				
	%	9,8	78,7	11,5				
Toplam	Aralık	46-107,3	107,4-168,6	168,7-230	103	180	144,07	10,70
	f	0	120	2				
	%	0,0	98,4	1,6				

Öğretmen adaylarının Drama dersi ile ilgili öz yeterlilik düzeyleri puan ortalamaları; $\bar{X} = 13,13$ 'tür ve minimum 6, maksimum 30 puan aralığındadır. Çalışma grubundaki öğretmen adaylarının %79,5'i, orta düzeyde, %18'i yüksek düzeyde ve %2,5'i de düşük düzeyde öz yeterlilik puanlarına sahiptirler.

Öğretmen adaylarının üniversitede aldıkları drama ile ilgili derslerle ilgili görüşlerinin puan ortalamaları $\bar{X} = 11,85$ 'tir. Öğretmen adaylarının kendilerine verilen eğitimle ilgili puan ortalamalarının da genel olarak orta düzeyde (%78,7) olduğu gözlenmektedir. Öğrencilerin %11,5'i yüksek düzeyde ve %9,8'i ise düşük düzeyde puan ortalamalarına sahiptir.

Tablo 4: Öğretmen Adaylarının Drama Yönteminin Uygulanmasına Yönelik Öz Yeterlik, Algı ve Üniversitelerinde Almış Oldukları Eğitim Düzeylerinin Bölümlerine Göre Karşılaştırılması

Bölümler	N	$\bar{X}$	S	sd	t	P
Sınıf Eğitimi	79	143,23	9,5			
Türkçe Eğitimi	43	145,63	12,6	120	1,17	,241

Çalışma grubundaki Sınıf ve Türkçe Eğitimi ana bilim dallarında öğrenimlerine devam eden öğretmen adaylarının drama yöntemi ile ilgili algılarının, öz yeterlilik düzeylerinin ve okulda almış oldukları eğitime dair görüşlerinin karşılaştırıldığı tablo 4'teki veriler incelendiğinde; öğrencilerin öğrenim gördükleri bölüm değişkenine göre puanlarının anlamlı düzeyde farklılaşmadığı görülmektedir. ($t_{(120)} = 1,17$ ve $p > 0,05$). Türkçe Eğitimi ana bilim dalındaki öğrencilerin puan ortalamaları bir miktar daha yüksektir. Ancak bu fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır. ($\bar{X}_{(\text{Türkçe})} = 145,63$ ve $\bar{X}_{(\text{Sınıf})} = 143,23$)

Tablo 5: Öğretmen Adaylarının Drama Yöntemi İle İlgili Algı, Öz Yeterlik ve Üniversitelerinde Almış Oldukları Eğitim Düzeyleriyle İlgili Görüşlerinin Cinsiyetlerine Göre Karşılaştırılması

Cinsiyet	N	$\bar{X}$	S	sd	t	P
Kadın	91	144,4	10,9			
Erkek	31	143,06	10,3	120	,603	,548

Çalışmaya katılan kadın ve erkek öğretmen adaylarının Drama dersi ile ilgili öz yeterlilik, algı ve üniversitelerinde almış oldukları eğitim düzeyleriyle ilgili görüşlerinin cinsiyetlerine göre karşılaştırılması ile ilgili verilerin yer aldığı tablo 5'teki bulgulara göre, kadın öğretmen adaylarının puan ortalamaları erkek öğretmen adaylarına göre bir miktar daha yüksek olsa da ($\bar{X}_{(\text{kadın})} = 144,4$ ve $\bar{X}_{(\text{erkek})} = 143$) bu farklılık istatistiksel olarak anlamlı değildir ($p > 0,05$).

4. SONUÇLAR, TARTIŞMA VE ÖNERİLER

Sınıf Eğitimi ve Türkçe Eğitimi öğretmen adaylarının drama yöntemi ile ilgili algı, öz yeterlilik ve üniversitelerinde almış oldukları eğitimle ilgili düzeylerinin genel olarak orta düzeyde olduğu belirlenmiştir. Çalışmanın gerçekleştirildiği üniversitede her iki anabilim dalında da drama derslerini okutan

öğretim üyelerinin alanlarının doğrudan drama olmadığı gözlemlendiğinden, bu durumun üniversitelerde drama ile ilgili dersleri okutan öğretim elamanlarının alan uzmanı olmamaları nedeniyle öğrencilerine de dramanın eğitim öğretim etkinliklerinde nasıl ve niçin kullanılacağı konularında yeterli bilgi ve beceriyi aktaramamalarından kaynaklanmış olabileceği öngörülebilir. Sınıf öğretmenleri ile branş öğretmenlerinin yeterliliklerinin karşılaştırıldığı benzer bir çalışmada da (Güler, 2015) genel olarak öğretmenlerin drama yöntemini kullanma öz yeterliliklerinin yeterli ama orta düzeyde olduğunu saptamıştır. Ancak alanyazın incelemesinde örneklem grubunda öğretmenlerin veya öğretmen adaylarının yer aldığı çok fazla çalışmada (Maden, 2010; Kılıçaslan ve Gün, 2011; Tutuman, 2011; Altun, 2011; Çetingöz ve Cantürk Günhan, 2011; Başçı ve Gündoğdu, 2011; Ceylan ve Ömeroğlu, 2011; Uzuner Yurt ve Eyüp, 2012; Altıntaş ve Kaya, 2012; Çetingöz 2012; Koç, 3013) öğretmenlerin ve öğretmen adaylarının dramayla ve dramayı derslerde kullanmayla ilgili tutumlarının yüksek düzeyde olduğu saptandığı gözlenmiştir.

Bu çalışmada öğretmen adaylarının drama yöntemi ile ilgili öz yeterlik, algı ve üniversitelerinde almış oldukları eğitimle ilgili görüşlerinin öğrenim gördükleri bölümlerine göre farklılaşmadığı belirlenmiştir. Güler (2015) tarafından sınıf ve branş öğretmenleri ile gerçekleştirilmiş olan çalışmada ise sınıf öğretmenlerinin branş öğretmenlerinden daha yüksek algı ve öz yeterlilik düzeyine sahip oldukları belirlenmiştir.

Öğretmen adaylarının drama yöntemi ile ilgili algı, öz yeterlik ve drama ile ilgili üniversitelerinde almış oldukları eğitim düzeyleriyle ilgili görüşleri cinsiyetlerine göre farklılaşmamaktadır. Literatürde bu konuyla ilgili kadın veya erkek öğretmenlerin/öğretmen adaylarının lehine olan çok farklı çalışma olmakla birlikte; Ünal, 2004; Bertiz, 2005; Fenli, 2010; Doğan ve Özberk, 2013; Doğan, 2013; Altıntaş ve Kaya 2012; Kadim, 2012; Maden, 2010; Kahyaoğlu ve Yangın, 2007; Akbaş ve Çelikkaleli, 2006 tarafından gerçekleştirilmiş çalışmalarda araştırmanın saptamasını destekleyecek benzer bulgulara ulaşılmıştır. Bu durumu cinsiyetin öğretmen adaylarının drama ile ilgili algı, öz yeterlilik ve eğitim düzeyleri üzerinde önemli bir değişiklik oluşturmadığı şeklinde yorumlamak mümkündür.

Bu çalışmada Sınıf Eğitimi ve Türkçe Eğitimi 4. sınıflarında okuyan ve drama içerikli dersi almış öğretmen adaylarının drama yöntemine ilişkin algılarının, öz yeterlik düzeylerinin ve üniversitelerinde almış oldukları eğitimle ilgili görüşlerinin ortaya konulması ve cinsiyet ile öğrenim görülen bölüm değişkenleri açısından puan ortalamalarının farklılaşıp farklılaşmadığının belirlenmesi amaçlanmıştır.

Çalışma sonucunda her iki bölümde okuyan öğretmen adaylarının algılarının ve kullanabilme yeterliliklerinin orta düzeyde olduğu ve cinsiyet ve öğrenim görülen bölüm değişkenine göre de bu durumun farklılaşmadığı saptanmıştır. Bu durumun iyileştirilmesi için aşağıdaki öneriler getirilmiştir:

Drama dersinin kur tanımları gözden geçirilerek daha uygulamaya dönük bir içerik oluşturulmalıdır.

Üniversitelerde okutulan drama dersinin uygulama aşamaları ile ilgili dersi okutacak öğretim elemanlarına klavuz niteliğinde, açıklamalı ek kaynaklar hazırlanmalıdır.

Bu çalışma sadece Türkçe Eğitimi ve Sınıf Eğitimi ana bilim dallarında öğrenim gören öğretmen adayları ile gerçekleştirilmiş ve öğrenim gördükleri bölümlerine göre öz yeterlik, algı ve üniversitelerinde almış oldukları eğitimle ilgili görüşlerinin farklılaşmadığı belirlenmiştir. Bu nedenle daha fazla ana bilim dallarının karşılaştırılacağı yeni çalışmaların yapılması önerilebilir

KAYNAKÇA

- Adıgüzel, H. Ö. (1993). Oyun ve yaratıcı drama ilişkisi. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Ankara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Akbaş, A. ve Çelikkaleli, Ö. (2006). Sınıf öğretmeni adaylarının fen öğretimi öz-yeterlik inançlarının cinsiyet, öğrenim türü ve üniversitelerine göre incelenmesi. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 2(1), 98-110.
- Altıntaş E. ve Kaya, H. (2012). Fen Bilgisi öğretmen adaylarının drama yöntemiyle fen ve teknoloji dersinin işlenmesine yönelik öz-yeterlik ve tutumları. *Erciyes Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Dergisi*, 28(4), 287-295.
- Ataman, M. (2009). Türkçe dersinde kullanılabilecek yaratıcı etkinlikler ve yaratıcı yazma örnekleri. Ankara: Kök Yayıncılık.
- Baldwin, P., ve Hendy, L. (1996), *The Drama Book*, London, Collins Educational.
- Başçı, Z. ve Gündoğdu, K. (2011). Öğretmen adaylarının drama dersine ilişkin tutumları ve görüşleri: Atatürk Üniversitesi örneği. *İlköğretim Online*, 10(2), 454-467. <http://ilkogretim-online.org.tr> Erişim Tarihi: 17 Nisan 2016.
- Bertiz, H. (2005). Fen Bilgisi öğretmen adaylarının yaratıcı dramaya yönelik tutumları ve öyküleme çalışmalarına ilişkin görüşleri. Yüksek Lisans Tezi. Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Bolu.
- Büyüköztürk, Ş.; Kılıç Çakmak, E.; Akgün, Ö.E.; Karadeniz, Ş. ve Demirel, F. (2008). Bilimsel araştırma yöntemleri. Ankara: Pegem Akademi.

- Ceylan, Ş. ve Ömeroğlu, E. (2011). Okul öncesi eğitimi öğretmen adaylarının drama eğitimi hakkındaki tutumlarını değerlendirmeye yönelik ölçek geliştirme. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 29, 15-26.
- Coşkun, İ. (2013). Türkiye Ve Bulgaristan'da ilkokuma yazma sürecinde öğrencilerin ürettikleri yazıların okunaklılık bakımından incelenmesi. *Turkish Studies – (International Periodical For The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic)*, 8(8):357-378
- Çetingöz, D. (2012). Okul Öncesi Eğitimi Öğretmen Adaylarının Yaratıcı Drama Yöntemini Kullanmaya Yönelik Öz Yeterlikleri. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 42, 131-142.
- Çetingöz D. ve Cantürk Günhan, B. (2011). Drama uygulamalarının okul öncesi eğitimi öğretmen drama etkinlikleri planlama becerilerine yönelik görüşleri üzerindeki etkileri. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, Cilt 7, Sayı 1, Haziran 2011, ss.89-99.
- Çoban, E. Ç. (2007). Sosyal beceri sorunu olan öğrenciler ve annelerine uygulanan yaratıcı drama etkinlikleri programının öğrencilerin sosyal beceri düzeylerinin gelişimi üzerindeki etkisi. Yüksek Lisans Tezi. Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İzmir.
- Doğan, S. (2013). Sınıf öğretmenlerinin öz yeterlik algısı ve öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarının incelenmesi (Ağrı ili örneği). Yüksek Lisans Tezi, Erzincan Üniversitesi, Erzincan.
- Doğan, B. ve Özberk, E.,H. (2013). Türkçe öğretmeni adaylarının tiyatro ve drama uygulamaları dersine ilişkin tutumlarının belirlenmesi. *Eğitim Öğretim Araştırmaları Dergisi*, 2 (1); 253-264
- Fenli, A. (2010). Sınıf öğretmeni adaylarının yaratıcı drama dersine yönelik tutumları (MAKÜ örneği). Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Burdur.
- Fulford, J., Hutchings, M., Ross, A. ve Schmitz, H. (2001). İlköğretimde drama, (Çev. Leyla Küçükahmet, Hande Borçbakan, S. Sadi Karamaoğlu). Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Güler, M. (2015). Sınıf ve branş öğretmenlerinin yaratıcı drama yöntemini kullanmaya yönelik öz yeterlik algı düzeyleri ve görüşleri. Yüksek Lisans Tezi. Amasya Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Amasya.
- Güney, S. (2009). Drama tekniklerinin ilköğretim 4 ve 5. sınıflarda kullanımı (Dede Korkut Hikâyeleri örneği) (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Erzurum.

- Kadim, M. (2012). Okul öncesi öğretmenlerinin oyun öğretimine ilişkin öz yeterliklerinin incelenmesi. Yüksek Lisans Tezi, Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Bolu.
- Kahyaoğlu, M. ve Yangın, S. (2007). İlköğretim öğretmen adaylarının mesleki öz yeterliklerine ilişkin görüşleri. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 15(1), 73-84.
- Karakaya, N. (2007). İlköğretimde drama ve örnek bir uygulama. *Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, Ankara, Cilt 27, Sayı 1, s:103-139
- Karasar, N. (2011). Bilimsel araştırma yöntemi. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Kılıçaslan, M. ve Gün, F. (2011). Okulöncesi öğretmenlerinin yükseköğretimde verilen drama dersinin yeterliliğine ilişkin düşüncelerinin incelenmesi. 2nd International Conference on New Trends in Education and Their Implications, Antalya. www.icone.org adresinden Erişim Tarihi: 14 Mart 2016.
- Koç, İ. (2013). Öğretmenlerin sosyal bilgiler dersinde dramayöntemini uygulama ve drama tekniklerine ilişkin yeterliliklerinin belirlenmesi. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ahi Evran Üniversitesi, sosyal bilimler Enstitüsü, Kırşehir.
- Maden, S. (2010). Türkçe öğretmenlerinin drama yöntemini kullanmaya yönelik öz yeterlilikleri. *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*. Cilt:7, Sayı: 14, ss:259–274.
- Millî Eğitim Bakanlığı. (2012). Ortaokul ve imam hatip ortaokulu drama dersi (5. ve 6. sınıflar öğretim programı). Ankara: MEB <http://ttkb.meb.gov.tr/program2>. Erişim Tarihi, 03.02.2016.
- O'Neill, C. ve Lambert, A. (1991). Drama structures a practical handbook for teachers. Cheltenham, England: Heinemann Educational Books, Inc.
- Ömeroğlu, E. (1990). Anaokuluna giden 5-6 yaşındaki çocuklara sözel yaratıcılıklarını gelişimine yaratıcı drama eğitiminin etkisi. Yayınlanmamış Doktora Tezi, Hacettepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Önder, A. (2006). İlköğretimde Eğitici Drama, Temel İlkeler, Uygulama Modelleri ve Örnekleri. İstanbul: Morpa Kültür Yayınları.
- Pinciotti, P. (1993). Creative drama and young children: the dramatic learning connection. *Arts Education Policy Review*, vol. 94, issue: 6, p24, 5p.
- San, İ. (2002). *Eğitimde yaratıcı drama, yaratıcı drama, 1985–1995, Yazılar*, (1. cilt). Ankara: Naturel Yayıncılık.
- Toye, N. ve Prendiville F. (2003), Drama and traditional story for the early years. *London And New York*, Routledge Falmer Taylor & Francis Group
- Tutuman, O. Y. (2011). Türkçe öğretmenlerinin yaratıcı drama uygulama yeterlilikleri. <https://dspace.deu.edu.tr/xmlui/handle/12345/7168>. Erişim Tarihi: 18 Nisan 2016.

- Uzuner Yurt, S. ve Eyüp, B. (2012). Sınıf öğretmenlerinin öğrenme öğretme sürecinde drama etkinliklerine yer verme durumlarının incelenmesi. *Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 34.
- Ünal, E. (2004). Celal Bayar Üniversitesi Eğitim Fakültesi Sınıf Öğretmenliği Bölümünde öğrenim gören son sınıf öğrencilerinin ilköğretimde drama dersine ilişkin tutumları. *Trakya Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, Cilt:5 Sayı:2

